

## 82. A jámborság ajándéka azt eredményezi, hogy szívesen élünk Isten gyermekeként

Énekeljük a 101. számú éneket:

*Szállj ránk, életadó Lélek,  
Jámborságnak Lelke, jöjj, kenetteddel megjelölj.  
Járj át egyszerűségeddel, alakíts át legbelől.  
Háznépedre jer le, Jámborság Lelke!*

**Az erények** Arisztotelész szerint készséget jelentenek valamely jó megtételére.

A **természetes erények** (a sarkalatos erények vagy fő erények) az ember testi-lelki természetén alapulnak, és állandó gyakorlással fejleszthetők ki. Tökéletesítik a természetes jellemet, és védelmet nyújtanak a kívánságok és az ösztönök uralma ellen. A legfontosabb természetes erények (amelyek az emberek egymás közötti viszonyát szabályozzák): *az okosság, az igazságosság, a lelkielő és a mértékletesség.*

Ezeket akkor nevezzük **erkölcsi erényeknek**, amikor a megszentelő kegyelem segítségével (vö. 2 Pét 1, 5-7; 2 Tim 1, 7) a jócselekedetekre képesítenek. Nem adják meg a könnyedséget a jó megtevésére, de természetfeletti jellegűvé teszik a jócselekedeteket. Ezek az erények mégis inkább a lelki élet első lépcsőfokához, az *aszketika*, az emberi küzdés szférájához tartoznak, mivel Isten kegyelmével való emberi közreműködésből születnek.

A **természetfeletti** (vagy teológiai) **erények** viszont „kapott” készségek, a megszentelő kegyelemmel olyan „belénk öntött” készségek, amelyek képességet adnak *a hitre, a reményre és a szeretetre*, hogy Isten ajándékából a jót megtegyük, vagyis megadják a közvetlen képességet a természetfeletti cselekedetek végzésére. Eredményeik az erényes tettek, vagyis a jó cselekedetek.

A **Szentlélek ajándékait** – amelyeket szintén a megszentelő kegyelemmel együtt kapunk – az erényekkel mint aktív ráirányultságokkal szemben azonban passzív fogékonyságoknak kell tekintenünk (Aquinói Szent Tamás). Közvetlen képességet adnak arra, hogy lelkünk készséges legyen a Szentlélek leggyöngédebb érintésének felfogására is. Engedjük magunkban a Szentlelket természetfeletti módon cselekedni. A Szentlélek ajándékai tehát inkább már a *misztika* területéhez tartoznak, ahol elsősorban Isten tevékenykedik. Az ember itt egyre inkább „passzív” jellegű lesz, vagyis befogadja a Szentlélek kegyelmi adományait, amelyek által tehát maga a Szentlélek működik a lelkünkben.

### I. A jámborság ajándéka

Ennél a gondolatnál már tulajdonképpen fel is lobbanhat bennünk az imádság: „Szentlélek Úristen, Te valóban bennem akarsz működni? Te akarsz bennem és általam cselekedni a jót?”

1. Egész keresztény életünk egyik leglényegesebb igazsága az, hogy Isten bennünk lakik. A megszentelő kegyelem Isten ingyenes ajándéka, személyes szeretetkapcsolat, amelyet a szentháromságos Isten létesít az emberekkel mint személyekkel. Általa a Szentháromság bennünk lakik. A kegyelem ezért részesedés Isten lényegében, természetében és életében: az ember létét áthatja az Istennel való viszony (Beinert, Wolfgang: *A kat. dogmatika lexikona*, 356-357. oldal).

A megszentelő kegyelem által Isten valóságosan, fizikailag és lényegileg van jelen **a lelkünkben**.

a) Próbáljuk felindítani ezt a hitet: „Hiszem, Uram, hogy valóságosan jelen vagy a lelkemben!” A szó – amelyet hallok és befogadok – valóságosan bennem van, belém hatol, információt, tudást közöl. Isten valóságosabban van jelen bennem, mint egy-egy informatív szó.

b) Isten a megszentelő kegyelem által fizikailag bennem van. Nemcsak elgondolom Őt magamban, hanem Ő ténylegesen, valóságosan, isteni természetével bennem van. Csakhogy ahogyan Istent az Ő szellemi mivoltában nem tudom érzékelni az érzékszerveimmel, úgy az Ő fizikai jelenlétét sem tudom érzékelni; de a lelkemmel igen!

c) Isten a lélekben lényegileg van jelen. Az, ami az Ő lényege, bennem lakik. A megszentelő

kegyelem által való bennem lakása nem egyszerű tétlen jelenlét, hanem lelkünk birtokba vétele, amely a mennyei boldogság kezdete.

2. **A mennyországban is az lesz az örök boldogságom, hogy Isten egészen betölt önmagával,** birtokba vesz. Ez a birtokbavétel a lélek Istennel való egyesülését eredményezi. Nemcsak erkölcsileg, hanem fizikailag is. Erkölcsileg akkor valósul meg egy-egy személy birtokba vétele, hogyha két egymást szerető ember azt mondja egymásnak: „Neked adtam magamat, *a tied vagyok*.” Szellemi vonatkozás jön létre az addig két ismeretlen között. Egymáséi lesznek. De Isten a lelkünk birtokbavételét fizikailag is megvalósítja: tudniillik valóságos kapcsolat jön létre Isten és a lélek között, mint ahogyan a szülő élete is benne van a gyermekében. Itt már azt mondja: „Neked adtam magamat, az életemet, *benned élek*” (vö. ApCsel 17, 28). Tehát Isten élete folytatódik bennünk a megszentelő kegyelem által, amikor is nemcsak azt mondja: „*Neked adtam magamat, tied vagyok*”, hanem azt is, hogy „*az életemet adtam neked, benned élek.*” **Ujjongjon fel lelkünk a boldogságtól, hogy Isten-Atyánk élete bennünk van!**

3. Istennek a megszentelő kegyelem által megvalósuló rejtett, misztikus vagyis titokzatos jelenléte annál inkább érezteti hatását, minél inkább előrehalad egy lélek az Isten megismerése és szeretése útján, ahogyan a gyermek is annál inkább szereti szüleit, minél jobban megismeri őket.

**Minél buzgóbban gyakorolja az ember az erényes cselekedeteket, illetve használja fel a Szentlélek ajándékait, és működik velük együtt, annál inkább élvezi az isteni jelenlét édességét és ajándékainak eredményeit.** A misztikus élet – vagyis hogy Isten élete eluralkodjék bennem – megkerülhetetlen előfeltétele az aszketikus élet! Más szóval: Isten kegyelmével megerősített emberi erőfeszitésem feltétlenül szükséges ahhoz, hogy lelkemet kitarhassam Isten előtt, felszítsam szívemben a vágyat: „Jöjj, Atyám, élj bennem, cselekedj bennem!” Állandó feladat tehát számomra: **elforduljak a rossztól, és a jót tegyem!** (vö. Zsolt 33, 14), vagyis hogy Isten stílusa szerint cselekedjem. A többi már Isten ajándéka!

4. A Római levélben kaptuk a tanítást: *Isten országa* – vagyis hogy Isten eluralkodik a lelkünkben – *nem eszem-iszom, hanem igazságosság, béke és öröm a Szentlélekben* (Róm 14, 17). Isten uralma akkor valósul meg bennünk, ha gyakoroljuk az igazságosságot: megadjuk Istennek azt, ami kijár Neki, tudniillik a tiszteletet és a szeretetet.

5. Az igazságosság és az istentisztelet erényéből fakad a **jámborság ajándéka**. Ez a legnagyobb, legtökéletesebb tiszteletet indítja fel a lelkünkben Isten-Atyánk felé. A Szentlélek tehát a jámborság ajándékával **gyermeki tiszteletet ébreszt a szívünkben Isten-Atyánk iránt, illetve gyengéd tiszteletet, vonzalmat a három isteni Személy, valamint az Istenhez kapcsolódó, Istennek szentelt személyek és tárgyak iránt.** Arra ösztökél, hogy vallásos kötelességeinket lelkes buzgósággal teljesítsük.

**A jámborság ajándéka tehát felvillantja előttünk a lélek és Isten olyan kapcsolatát,** amilyen a gyermek vonzalma atyja iránt. Amikor az apostol a Római levél előbb idézett tanításában azt mondta: *Isten országa igazságosság, béke és öröm a Szentlélekben*, akkor ezt az Istennek kijáró tiszteletet a Szentlélek művének mondja. **Ha gyermeki lélekkel megadjuk Istennek mint Atyának a Neki kijáró tiszteletet, akkor betölti lelkünket a béke és az öröm.** A gyermek is örvendezik, amikor atyja karjaiban van, vagy kezét fogva gondtalanul mennek az úton.

Most próbáljuk átélni ezt az élményt: „Isten-Atyánk fogja a kezünket, és mi önfeledt örömmel, gyermeki bizalommal megyünk Vele, bárhova is vezet. **Ha pedig felkap a karjaiba, akkor engedjük, hogy oda vigyen, ahová Ő azt a legjobbnak látja.**”

6. A jámborság ajándékának jó felhasználására segít:

a) Ha időnként elmondjuk a gyermekek vallomását: „**Atyám, szeretlek!**”

b) Vagy ha csak megszólítjuk: „**Atyám!**”, akkor ebbe a megszólításba vigyük bele minden szeretetünket, bizalmunkat!

c) Végül már szinte mondanunk sem kell: „Atyám”, hiszen az édesapa is, amikor rátekinthet gyermekére, szavak nélkül is már előre ismeri annak kívánságát. A mi szívünk is majd' elolvad a gyönyörűségtől, amikor **Isten-Atyánk felénk fordul, szeretettel ránk tekint, belénk lát, elfogadja és viszonozza szeretetünket.**

7. Most már talán kezdjük érteni a Római levélben sokszor elhangzott tanítást: *Nem a*

szolgaság lelkét kaptátok ugyanis, hogy ismét félelemben éljete, hanem a fogadott fiúság Lelkét kaptátok, amelyben ezt kiáltjuk: *Abba, Atya!* (Róm 8, 15). Az a kitüntetés, hogy Atyánknak szólíthatjuk, a Szentlélek ajándéka. Ez már az istenszemlélés előgyakorlata, előcsarnoka, hiszen **ha kimondom Atyám nevét, akkor felemelem Hozzá a lelkemet, Ő meg leereszkedik hozzám.**

## II. Az érzelmek, amelyeket a jámborság ajándéka hoz létre bennünk

Ápoljuk magunkban ezeket az érzelmeket:

1. **A gyermeki tisztelet érzelmét**, vagyis a Szentlélektől nekünk ajándékozott szent buzgósággal imádjuk Istent mint jószágos Atyánkat! Ez a gyermeki tisztelet érzelme azt eredményezi, hogy a lélek – az ima és a jócselekedetek – gyakorlatai nem valami terhet jelentenek, hanem a szív önkéntes felemelkedései lesznek Isten-Atyánkhoz.

Amint a gyermek rátekinet édesapja arcára, amikor valamely cselekedet végzésére rászánja magát; úgy **mi is mindig keressük Atyánk arcát, akár eszünk, akár iszunk, akár bármi mást teszünk. Mindent az Ő dicsőségére akarjunk tenni!** (vö. 1 Kor 10, 31). Ez a gyermeki tisztelet a Mennyei Atya iránt, ez az Atyánk arcára való tekintés emelje szívünket egyre jobban Istenhez, illetve hagyjuk, hogy Ő vonja magához egész lényünket! **Bárcsak semmi se tudná eltéríteni figyelmünket Isten-Atyánktól,** elvonni szívünket a bennünk lüktető szerető jelenlététől!

2. A második érzelm, amelyet a jámborság ajándéka hoz létre bennünk: a **gyöngéd és nagylelkű szeretet**, amely arra ösztönöz, hogy akár fel is áldozzuk magunkat Isten-Atyánkért, csak hogy a kedvében járjunk. Jézus így mondja: *Én mindenkor azt cselekszem, ami kedves Előtte* (Jn 8, 29). Ez a gyermek stílusa. Ez az egyszülött Fiú stílusa. Akkor nekem, Isten fogadott gyermekének is ez legyen a magatartásmódom: **azt teszem, ami kedves Előtte, akármilyen áldozattal jár is.**

Nyilvánvaló tehát, hogy a jámborság nem félrehajtott fejű magatartásmód, érzelgősség, ábrándozás, hanem kemény akarati beállítottság, amellyel a lélek megmutatja: mennyire szereti Istent mint Atyját, tudniillik azáltal, hogy teljesíti akaratát.

3. A jámborság ajándékának harmadik „kapott” érzelme a **szíves készség az engedelmessegre**, amellyel Isten parancsait, tanácsait, atyai akaratát követjük. Látatlanban „igen”-t mondunk rá. Ő tudja jobban, mi válik javunkra, még ha próbára is tesz bennünket. **Csak azért adja a megpróbáltatásokat, hogy még jobban megtisztítsa lelkünket, és akkor még jobban magához tudja ölelni.** *Az Istent szeretőknek minden a javukra válik* (Róm 8, 28).

Ápoljuk szívünkben ezt a gyermeki boldogságot! Ahogyan a gyermek készséges lélekkel, szinte repesve szalad, hogy megtegye azt, ami szüleinek kedves, úgy tegyünk mi is. Így is meg lehet fogalmazni: „Repülök megtenni a Te akaratodat!” A szíves készség szárnyakat ad a léleknek, hogy önmaga fölé tudjon emelkedni, hogy egyre jobban bele tudjon hatolni Isten világába. **Próbáljuk megadni magunkat Isten akaratának, Isten vonzásának, a Szentlélek gyenge szellőhöz hasonló szárnyalásának, amellyel magával ragad!** Amikor az édesanya vagy édesapa szól gyermekének, a gyermek immár felejtí játékát, és futva indul megtenni azt, amit szülei kérnek.

Nekem is az a lelkület szükséges, amellyel szabaddá leszek azoktól a terhektől, amelyek elvonnának Istentől és lekötne a földhöz. Hagyjam el ezeket a felesleges ballasztokat! **Érezsem magamon Mennyei Atyám szerető tekintetét! Kövessem ezt a tekintetet! Engedjem, hogy tekintete megbabonázza a lelkemet! Hagyjam, hogy belém, gyermekébe sugározza édes Szeretetét, az Ő Szentlelkét!** Lelkem immár nem a földhöz ragad, hanem egyre könnyebb lesz, egyre inkább betöltődik Isten súlytalanságával. Egyre inkább betölt az én Atyám élete. Gyermeki telhetetlenséggel egyre jobban igyam magamba isteni szeretetét! Sőt gyermeki telhetetlenségemben ne csak a tekintetét, hanem Őt magát kívánjam magamba inni!

Bárcsak megélhetném, hogy nemcsak én mondom Neki ezt a legkedvesebb megszólítást: „Atyám!”, hanem – amint a teremtmények zsivaja csendesül bennem – végre meghallhatom az Ő becézgetését, amellyel nekem mondja: **„gyermekem!”** Ebben a megszólításban benne van, hogy kije vagyok Istennek: gyermeke, akiben az Ő isteni élete folytatódik. **Élek, de már nem én, hanem Krisztus énbennem** (vö. Gal 2, 20). Kezdem már tudni, hogy nem a magamé vagyok, hanem Isten-

Atyámé, aki nekem is mondja: *Te vagy az én szeretett Gyermekem, akiben kedvem telik* (vö. Mt 3, 17). Kicsiségem tudatában, nagyon alázatosan mondjam Neki: **„Istenem, Te gyönyörködsz énbennem?”** **Jaj, de sokat kaptam a Szentlélektől a jámborság ajándékából!** A magam erejével sohasem tudnám elérni, hogy Isten gyönyörűségét találja bennem, ahogyan már az Ószövetségben megvallottad rólam: *Gyönyörűség nekem az emberek gyermekeivel lennem* (vö. Péld 8, 31). „De jó, hogy engem is *tekintetre méltattál, mint az alázatos, kicsiny szolgálóleányodat*, a Szűzanyát! (vö. Lk 1, 48). De boldog is vagyok, ha érzem magamon tekintetedet, Atyám! Én is hálálkodom egyszülött Fiaddal: *Aldalak téged, Atyám, mennynek és földnek Ura,... mert a kicsinyeknek kijelentetted, kinyilatkoztattad ezt. Igen, Atyám, így tetszett Neked!*” (Mt 11, 25-26).

„Ezzel a boldog üzenettel – amellyel kinyilatkoztattad, hogy Atyám vagy – már nem élhetek úgy, mint egy árva gyerek, akinek nincs senkije, akit mindenki elhagyott. Mert **Te, Atyám, mindig velem vagy!** Egyszülött Fiadnak is ez az élménye: *Aki küldött engem, velem van, nem hagyott magamra, mert én mindenkor azt teszem, ami Neki kedves.*” (Jn 8, 29).

4. A jámborság ajándéka **arra is képesít, hogy semmilyen élethelyzetben ne féljek**, például amikor otthon egyedül vagyok, vagy a műtőasztalon fekszem, vagy meghallom Mennyei Atyám hazahívó szövegét, mert tudom, hogy *Ő itt van velem a halál sötét völgyeiben is* (vö. Zsolt 22, 4).

Ha aggodalmak gyötrik lelkemet, akkor mondjam ki újra ezt a végtelenül kedves megszólítást: **„Atyám!”**, ahogy Izsák is szólította Ábrahámot. Atyja válaszolt: *Igen, Fiam!* (Ter 22, 7). Mennyei Atyám nekem is szüntelen válaszol: **„Gyermekem!”** Ha ezt a szavát meghallom, akkor nem félek. Még ha nem is láthatom arcát, mert életem annyira beborult, akkor is hatoljon a lelkembe a szó: „Gyermekem!” Ebben a megszólításban benne van az, amit már annyiszor üzent: *„Gyermekem! Te most már tudod, hogy mennyire szeretlek téged!”* Ekkora atyai jóság láttán nemcsak elméletileg kezdem megismerni atyai nagyságát, hanem már boldogan meg is tapasztalhatok valamit belőle. **„Atyám, de jó, hogy ennyire szeretsz engem, kicsiny gyermekedet!”**

Ugye, milyen nagy bizalomra vall a gyermek szava, amikor az őt dédelgető szülőjének csak ennyit mond: **„Még!”** Édesanyja, édesapja ebből az egy szóból már tudja, hogy gyermekük még jobban igényli az ételt-italt, a kényeztetést és a dédelgetést. **Mennyei Atyám nekem is túlradó mértékben adja a Szent Szeretetét, a Szentlelket. Minél többet igénylek, annál jobban dédelget.** Hát csak mondogassam: *„Istenem, Atyám, szeress még jobban engem, szüntelen!”*

Énekeljük az Ő vallomását: *Gyermekem, te most már tudod, hogy' szeretlek én!*

Ígéyeljük még Isten-Atyánk dédelgető szeretetét, hogy egyre jobban jelen legyen életünkben: *Istenem, szeress még jobban, engem szüntelen!*